

Overzicht herdenkingen Eerste Wereldoorlog

Bijeenkomsten, tentoonstellingen en websites

[Achtergrond](#) - 4 augustus 2014

Europa staat uitgebreid stil bij het begin van de Eerste Wereldoorlog, dit jaar honderd jaar geleden. In Frankrijk en België vinden grote internationale herdenkingen plaats. Ook Duitsland en Nederland besteden aandacht aan de Eerste Wereldoorlog. Duitslandweb zet een aantal belangrijke bijeenkomsten, tentoonstellingen en websites op een rij.

Internationale herdenkingen

14 juli: Vertegenwoordigers en militairen van de meer dan 70 landen die betrokken waren bij de Eerste Wereldoorlog waren aanwezig op de Franse nationale feestdag. Ze woonden een groot defilé op de Champs Elysées bij. Deze herdenking geldt als het startsein van het internationale herdenkingsjaar 2014.

3 augustus: Op de dag dat Duitsland Frankrijk in 1914 de oorlog verklaarde, herdachten de presidenten Joachim Gauck en François Hollande de doden die vielen bij Hartmannsweiler Kopf. In dit gebied in de provincie Elzas-Lotharingen - nu Frans, tijdens de Eerste Wereldoorlog Duits - werd in de loopgraven zwaar gevochten.

4 augustus: Op deze dag in 1914 viel Duitsland België binnen. De Belgische koning Filip nodigt meer dan 50 staats- en regeringsleiders uit in Luik, onder wie president Gauck.

Websites internationale herdenkingen:

[Officiële herdenkingssites van België >>](#)

[Officiële herdenkingssite van Frankrijk >>](#)

[Officiële herdenkingssite van Engeland >>](#)

Duitsland

In Duitsland hield president Gauck op 27 juni in slot Bellevue een bijeenkomst '1914 - 2014. Hundert europäische Jahre'. Hij ontving 's morgens historici uit Frankrijk, België, Duitsland, Groot-Brittannië, Kroatië, Rusland en Turkije die

debatteerden over hoe de Eerste Wereldoorlog in hun landen wordt herinnerd. 's Middags hield hij een toespraak 'Der lange Weg durch ein Jahrhundert von Krieg und Frieden. Hat Europa aus dem Ersten Weltkrieg gelernt?' en discussieerde daarna onder meer met de [historici Clark en Münkler](#) over de ontwikkeling van Europa sinds 1914. 's Avonds werden delen van de internationale theaterproductie 'Front' opgevoerd. [Lees meer >>](#)

De president spreekt ook op de Deutsche Historikertag 2014 (23 t/m 26 september, Universität Göttingen). In deze toespraak, op 23 september, staat de omgang met het recente verleden van Duitsland centraal. [Meer informatie over de Deutscher Historikertag 2014 >>](#)

Veel Duitse steden organiseren zelf activiteiten in het herdenkingsjaar, bijvoorbeeld met tentoonstellingen, lezingen en bijeenkomsten. Drie grote projecten zijn:

Beelden uit de Eerste Wereldoorlog

Het filmproject '[EFG1914](#)' van de European Film Gateway heeft ruim 600 uur aan filmmateriaal bijeengebracht. Op de website is veel materiaal te zien, bijvoorbeeld soldaten die in actie komen aan het westfront of vrouwen die in een fabriek granaten maken. Ook biedt de site video's uit het alledaagse leven in oorlogstijd.

De tentoonstelling '1914-1918. Der Erste Weltkrieg' in het Deutsches Historisches Museum in Berlijn. Deze vertelt het verhaal van de oorlog en zijn gevolgen voor het leven in 15 steden, waaronder Berlijn, Brussel, Petrograd, Ieper en Verdun. Datum: 6 juni tot en met 7 december. [Meer informatie >>](#)

De tentoonstelling 'Die Avantgarden im Kampf' in de Bundeskunsthalle in Bonn toont werk van kunstenaars die zelf aan het front hebben gestaan. Het museum probeert de invloed van de Eerste Wereldoorlog op de beeldende kunst en schilderkunst weer te geven en bevat werk van onder andere Max Beckmann, Ernst Ludwig Kirchner en Pablo Picasso. Datum: 8 november 2013 tot 23 februari 2014. [Meer informatie >>](#)

Het project '1914: Mitten in Europa' waarmee verschillende musea, wetenschappers en cultuurinstututen in het Ruhrgebied aandacht besteden aan de Eerste Wereldoorlog. Kern van het project is de gelijknamige tentoonstelling in de oude kolenmijn Zeche Zollverein Essen, met aandacht voor de maatschappelijke veranderingen in Duitsland aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog.

[Meer over de tentoonstelling >>](#)

[Meer over het project >>](#)

Duitse websites:

De Bundeszentrale für politische Bildung heeft een [overzichtspagina van de Eerste Wereldoorlog >>](#)

Het Deutsches Historisches Museum biedt online [uitgebreide informatie over de oorlog >>](#)

Publieke zender ZDF geeft informatie met veel beeldmateriaal over het eerste oorlogsjaar 1914 met hun [interactieve website >>](#)

Ook heeft de omroep een bijzonder tv-project dat ook online beschikbaar is: [100 Sekunden vor 100 Jahren](#). Een nieuwsbulletin in moderne stijl met nieuws en beelden uit precies dezelfde week in 1914.

Ook het project [Aera](#) is de moeite waard: Een online-simulatie van het nieuws van 100 jaar geleden, gebaseerd op de archieven van vier kranten.

De Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge e. V. biedt een overzicht van alle projecten en activiteiten omtrent 100 jaar Eerste Wereldoorlog, zowel in Duitsland als in andere landen. Hiervoor hebben zij een [speciale website gemaakt >>](#)

Nederland

Nederland was tijdens de Eerste Wereldoorlog neutraal. Daarom is er hier minder aandacht voor dan in de ons omringende landen. Eind 2013 stemde de meerderheid van de Tweede Kamer in met een motie om het begin van de oorlog ook in Nederland te herdenken, om te “kunnen bijdragen aan meer bekendheid met deze belangrijke fase in onze wereldgeschiedenis”.

Naar aanleiding van de motie stuurde minister Bussemaker van Onderwijs in april 2014 een Kamerbrief over de herdenkingsactiviteiten. Huis Doorn, het Nederlands Openluchtmuseum en het Nederlands Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD) lanceren gezamenlijk het landelijk coördinatiepunt 'Herdenking Eerste Wereldoorlog Nederland 2014-2018'.

Op een digitaal platform wordt ruimte geboden aan activiteiten over de Eerste Wereldoorlog die in Nederland en het buitenland – in het bijzonder Vlaanderen – worden georganiseerd tussen 2014 en 2018. Ook komt op het platform informatie voor een groot publiek beschikbaar. Het coördinatiepunt wordt op 1 oktober – tegelijkertijd met de start van de Maand van de Geschiedenis – op Huis Doorn gepresenteerd.

[Bekijk hier de motie >>](#)

[Bekijk hier de kamerbrief >>](#)

Museum Huis Doorn geldt als dé herinneringsplaats van de Eerste Wereldoorlog in Nederland. Op het landgoed waar de Duitse keizer Wilhelm II toevlucht vond toen hij in 1918 uit Duitsland weg moest, vinden dit jaar verschillende bijeenkomsten en tentoonstellingen plaats. [Meer informatie >>](#)

De Maand van de Geschiedenis heeft in oktober als thema 'Vriend en Vijand' en besteedt ook aandacht aan de Eerste Wereldoorlog. [Meer informatie >>](#)

Een overzicht van andere bijeenkomsten, publicaties en informatie over de oorlog in Nederland biedt de website [100 jaar Nederland en WO I >>](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2865/overzicht-herdenkingen-eerste-wereldoorlog>